

Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis (RIPCI). RD 513/2017

Aspectes destacats - Tràmits i inspeccions

Diputació
Barcelona

#DibaOberta

Actualització normativa en matèria d'activitats

Florenci Hernández Cardona
Sub-direcció General de Seguretat Industrial

Generalitat de Catalunya
Departament d'Empresa i Coneixement
**Direcció General d'Energia, Mines
i Seguretat Industrial**

Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis (RIPCI)

Aspectes destacats

GESTIÓ DE LA SEGURETAT D'INSTAL·LACIONS INDUSTRIALS

- **Control** de la seguretat de les instal·lacions (RTSI):
  - **Cens** de les instal·lacions
  - **Inspeccions periòdiques**
  - Pla d'inspeccions (verificació ex post d'instal·lacions noves,...)
  - Denúncies, incidents, accidents,...

- **Foment de la cultura** de la seguretat de les instal·lacions (educació preventiva front model d'imposició-sanció)
  - **Informació**
  - **Formació**
  - Altres actuacions

Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis (RIPCI)

Aspectes destacats

REGLAMENTS TÈCNICS DE SEGURETAT INDUSTRIAL (RTSI)

- Fixen les especificacions tècniques obligatòries → “risc acceptable”
- Creen els registres d'instal·lacions (RITSIC)
- Creen els registres d'empreses instal·ladores mantenedores (RASIC)
- Fixen obligacions a: titulars, instal·ladores, conservadores, OC, tècnics competents,...
- Classifiquen les instal·lacions en funció del seu nivell de risc:
  - Inscripció de la instal·lació amb projecte o sense
  - Manteniment obligatori o no / amb contracte o sense
  - Inspecció periòdica o no / diferents freqüències
- Externalitzen les inspeccions periòdiques reglamentàries en els organismes de control

Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis (RIPCI)

Aspectes destacats

INSTAL·LACIONS SOTA L'ÀMBIT DELS (RTSI)

Taula 2.3.3/6. Expedients i inspeccions en l'àmbit de seguretat d'instal·lacions
Any 2017

	Expedients de noves instal·lacions i modificacions presentats	Inspeccions periòdiques reglamentàries realitzades pels organismes de control
Ascensors	5.963	45.955
Grues torre	484	130
Grues mòbils autopropulsades	27	352
Instal·lacions tèrmiques als edificis	6.626	2.791
Instal·lacions petrolíferes per al consum a la mateixa instal·lació	211	255
Instal·lacions frigorífiques	904	169
Instal·lacions d'equips a pressió	2.366	6.197
Instal·lacions d'alta tensió privades	342	2.548
Instal·lacions receptores de baixa tensió	60.224	16.497
Instal·lacions de combustibles gasosos privades	1.221	569
Total	78.368	75.463

S'han realitzat 2.445 controls ex-post d'instal·lacions posades en servei al llarg de l'any 2017.

El Servei ha atès 19.271 consultes d'empreses i ciutadans.

Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis (RIPCI)

Aspectes destacats

Llei 3/2010, de 18 de febrer, de prevenció i seguretat en matèria d'incendis en establiments, activitats, infraestructures i edificis (DOGC núm. 5584 10/3/2010).

Les condicions de prevenció i seguretat fixades per la normativa tècnica

- Per a les activitats d'ús no industrial cal aplicar el [Codi tècnic de l'edificació \(CTE\)](#), Reial decret 314/2006, de 17 de març
- RD 2267/2004, [Reglament de seguretat contra incendis en establiments industrials \(RSCIEI\) / Reglamentacions específiques de seguretat industrial](#). Per exemple:
  - REPQ, especialment la [ITC EPQ-1](#) de productes inflamables
  - RIP, com la [ITC IP-04](#) de subministrament a vehicles i estacions de servei
- Les [Instruccions Tècniques Complementàries](#), aprovades per mitjà Ordres del Departament d'Interior, complementen les reglamentacions tècniques en matèria de prevenció i seguretat en cas d'incendi als edificis en qüestions específiques o particulars.
- [Ordenances municipals](#)

No contempla dotació IPCI

Les condicions d'instal·lació i manteniment de tots els equips i mitjans de seguretat contra incendi estan regulades pel [Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis](#) Reial decret 513/2017, de 22 de maig

Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis (RIPCI)

Aspectes destacats

1. Marc normatiu de protecció contra incendis a Catalunya

- RD 1942/1993, primer RIPCI, repartiment de competències:
  - Requisits tècnics de les instal·lacions i control: Bombers de la Generalitat (Departament d'Interior)
  - Empreses instal·ladores-mantenidores, requisits, inscripció i control: seguretat industrial (Departament d'Indústria)
- RD 513/2017, nou RIPCI, publicat en BOE 12.06.2017, entrada en vigor als 6 mesos (12.12.2017). Correcció d'errades BOE 23.09.2017
  - Aplica al **disseny, instal·lació, manteniment i inspecció** de les instal·lacions de protecció activa contra incendis.
    - No aplica a la protecció passiva
    - No intervé en la dotació d'IPCI
  - La competència del RIPCI és de seguretat industrial, amb la inscripció de les noves instal·lacions mitjançant Canal Empresa i les inspeccions periòdiques per organismes de control (OC)
- Guia tècnica d'aplicació del RIPCI, publicada en el web del Ministeri d'Indústria

Existents

Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis (RIPCI)

Aspectes destacats

ESTRUCTURA DEL RIPCI

- Preàmbul
- Article únic
- Disposicions addicionals
- Disposicions derogatòries
- Disposicions finals

Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis

- Capítol 1. Disposicions generals
- Capítol 2. Productes de protecció contra incendis
- Capítol 3 .Empreses instal·ladores i empreses mantenidores d'instal·lacions de protecció contra incendis
- Capítol 4. Instal·lació, posada en servei i manteniment de les instal·lacions de protecció contra incendis
- Capítol 5. Inspeccions periòdiques d'instal·lacions de protecció contra incendis.
- Capítol 6. Règim sancionador
- Disposicions addicionals
- Disposicions transitòries
- Annex I. Característiques i instal·lació dels equips i sistemes de protecció contra incendis
- Annex II. Manteniment mínim de les instal·lacions de protecció contra incendis
- Annex III. Mitjans humans mínims en empreses instal·ladores i mantenidores d'equips i sistemes de protecció contra incendis

Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis (RIPCI) Aspectes destacats

Guia tècnica d'aplicació del RIPCI, publicada en el web del Ministeri d'Indústria

- És de caràcter **no vinculant** (no obligatòria)
- Estableix **explicacions i aclariments**
- **No pot fixar obligacions**, però pot explicar formes “no excloents” de complir amb la reglamentació
- Actualment es troba **vigent la versió 2 (febrer 2018)**
- La **versió 2 en revisió**

Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis (RIPCI)

Aspectes destacats

2. Reglamentacions a considerar (dotació d'IPCI)

- RD 314/2006, Codi Tècnic de l'Edificació (CTE)
  - Document bàsic de seguretat en cas d'incendi (DB-SI)
  - En informació pública un projecte de RD de modificació del CTE
- RD 2267/2004, Reglament de seguretat contra incendis en establiments industrials (RSCIEI)
- Reglamentacions específiques de seguretat industrial
  - Per exemple:
    - REPQ, especialment la ITC EPQ-1 de productes inflamables
    - RIP, com la ITC IP-04 de subministrament a vehicles i estacions de servei
- Normativa de Bombers de la Generalitat (DGPEIS), diverses ITC específiques
- Ordenances municipals

Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis (RIPCI) Aspectes destacats

3. “Productes de protecció contra incendis” (equips, sistemes i components que formen les IPCI): acreditació del compliment dels requisits de seguretat

- 1) **Marcatge CE** de conformitat al Reglament (UE) 305/2011 de productes de la construcció si disposen de norma harmonitzada
- 2) **Marca de conformitat a norma** per organisme de certificació acreditat per ENAC (*si no existeix norma harmonitzada*)
- 3) **Avaluació tècnica favorable de la idoneïtat per al seu ús previst** per organisme habilitat per a l'avaluació tècnica validat per la CA on presenti una declaració responsable (*productes innovadors o no tradicionals*)
- 4) **Models únics** (*per a una instal·lació concreta*): projecte per tècnic titulat i resolució per òrgan competent en indústria de la CA

Productes: competència del Servei d'Automòbils, Metrologia i Productes de la SDGSI

Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis (RIPCI)

Aspectes destacats

4. Empreses instal·ladores i mantenidores: requisits

➤ Personal contractat (segons annex III):

❑ Responsable tècnic amb titulació competent universitària o equivalent

❑ Operari qualificat en cada un del sistemes habilitats de l'empresa:

- En cas d'enllumenat d'emergència, compliment del RD 842/2002
- En cas de manipulació de gasos fluorats, compliment del RD 115/2017
- **Via d'accés a la qualificació:**
  - a) Títol universitari, de formació professional o certificat de professionalitat del Catàleg Nacional de Qualificacions professionals
  - b) Reconeixement de competència professional per experiència laboral (RD 1224/2009)
  - c) Certificació per entitat acreditada per a la certificació de persones (RD 220/1995)
  - d) Superació d'un curs de formació específic en entitat habilitada per l'òrgan competent en indústria de la CA
- **Operaris existents:** si acrediten la prestació de serveis durant almenys 12 mesos anteriors a l'entrada en vigor del RIPCI, poden sol·licitar certificació acreditativa de la qualificació a l'òrgan competent de la CA on resideixin, amb informe de vida laboral i contracte de treball o certificació de l'empresa.

Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis (RIPCI)

Aspectes destacats

4. Empreses instal·ladores i mantenidores: requisits

- Assegurança de responsabilitat civil: quantia mínima 800.000 €
- Sistema de gestió de la qualitat per entitat de certificació acreditada (RD 2200/1995)
En cas de mantenidores d'extintors, s'han de tenir en compte els requisits addicionals de la UNE 23120 sobre manteniment d'extintors
- En cas d'agents gasosos fluorats, certificat d'empresa segons RD 115/2017
- En cas d'enllumenat d'emergència, únicament compliment dels requisits del REBT (RD 842/2002)

Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis (RIPCI)

Aspectes destacats

5. Instal·lació

➤ Característiques tècniques segons annex I:

❑ Sistemes de protecció activa (*cinc sistemes nous respecte RIPCI 1993*):

1. Detecció i alarma d'incendis
2. Abastiment d'aigua contra incendis
3. Hidrants contra incendis
4. Extintors
5. Boques d'incendi equipades (BIE)
6. Columna seca
7. Ruixadors automàtics i aigua polvoritzada
8. Aigua nebulitzada
9. Espuma física
10. Pols
11. Agents extintors gasosos
12. Aerosols condensats
13. Control de fums i de calor
14. Mantes ignífugues
15. Enllumenat d'emergència

Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis (RIPCI)

Aspectes destacats

5. Instal·lació

- ❑ Sistemes de senyalització luminescent
- ❑ Apèndix de l'annex I: relació de normes UNE-EN i altres reconegudes internacionalment (DF 4a)
  - Normes de l'any d'edició són d'obligat compliment, total o parcial
  - Si una norma és modificada, s'ha de publicar l'actualització per Resolució pel Ministeri d'Indústria. Mentre aquest no ho faci, s'ha d'entendre que l'edició posterior de la norma també compleix el RIPCI, sempre que no es modifiquin criteris bàsics

Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis (RIPCI)

Aspectes destacats

6. Posada en servei de les instal·lacions

- En establiments industrials de l'àmbit del **RSCIEI** (RD 2267/2004):
  - Presentació a l'òrgan competent en indústria de la CA de:
    - Projecte o documentació tècnica
    - Certificat d'empresa instal·ladora, signat per tècnic titulat competent
  - Disposar de contracte de manteniment amb empresa mantenidora
- En edificis de l'àmbit del **CTE**, DB-SI, el que aquest disposi (Secció SI 4: presentació a òrgan competent de la CA del certificat d'empresa instal·ladora
- A Catalunya, posada en servei segons **Llei 9/2014**, de 31 de juliol, de la seguretat industrial dels establiments, de les instal·lacions i dels productes
  - Presentació únicament de formulari de **Declaració responsable** de forma telemàtica en el web **Canal empresa**. El titular declara que disposa de la documentació preceptiva, que la conservarà durant la vida útil de la instal·lació, que la posarà a disposició de l'Administració en els controls que faci aquesta, i que complirà les obligacions reglamentàries
  - La instal·lació queda inscrita en el registre RITSIC

Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis (RIPCI)

Aspectes destacats

7. Manteniment de les instal·lacions

➤ Operacions i periodicitat segons annex II:

- ❑ Programa de les **revisions** de manteniment establert pel **fabricant** dels equips i sistemes, i **com a mínim**, les operacions de les taules I, II i III
  - **Taula I**: manteniment trimestral i semestral per fabricant, empresa mantenidora o titular/usuari
  - **Taula II**: manteniment anual i quinquenal per fabricant o empresa mantenidora (o titular/usuari si compleix requisits, **automanteniment**)
  - **Taula III** (senyalització luminescent): manteniment anual per fabricant, empresa mantenidora o titular/usuari

En relació al RIPCI 1993, les operacions de les taules són similars, més detallades i inclouen els nous equips i sistemes.

Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis (RIPCI)

Aspectes destacats

7. Manteniment de les instal·lacions

➤ Actes de manteniment:

- Segons sèries de normes UNE 23580
- Signades pel personal qualificat que hagi portat a terme els manteniments
- Conservades durant 5 anys a disposició de l'Administració

➤ Vida útil dels productes (detectors d'incendi, BIE i senyals luminescents)

- La que determini el fabricant del producte. En cas de que no l'hagi establerta, seran les indicades en les taules II i III
- Guia d'aplicació del RIPCI: en **productes existents** (instal·lats abans de l'entrada en vigor del RIPCI), no és aplicable el requisit de vida útil. L'empresa mantenidora o l'organisme que realitzi la inspecció periòdica són qui determinaran si els productes poden continuar prestant servei pel seu bon estat de conservació i funcionament fiable
- **Extintors**: aplica REP (RD 2060/2008), vida útil de 20 anys

Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis (RIPCI)

Aspectes destacats

8. Inspeccions periòdiques de les instal·lacions

- Si la inspecció de les instal·lacions no està regulada en reglamentació específica, cal inspecció periòdica **cada 10 anys per un organisme de control (OC)** acreditat segons RD 2200/1995 **excepte** en els edificis de:
  - Ús administratiu o docent amb superfície construïda < 2.000 m²
  - Ús comercial, pública concurrència o aparcament amb superfície construïda < 500 m²
- Exclosos els edificis d'ús residencial habitatge i els dels altres usos de superfície construïda menor a la indicada, sempre que no hi hagin **zones o locals de risc especial alt**.
- **Actes d'inspecció** amb qualificació de defectes i terminis d'esmena, a disposició de l'òrgan competent en indústria de la CA
  - Guia d'aplicació del RIPCI: s'ha de comprovar l'estat dels equips i sistemes, així com la documentació tècnica aplicable

Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis (RIPCI) Aspectes destacats

- La inspecció periòdica l'ha de fer un OC:
  - **Pòlissa de responsabilitat civil** per danys a tercers
  - **Acreditació** de conformitat amb la **norma UNE-EN ISO/IEC 17.020**
    - Requisits d'imparcialitat, independència i confidencialitat
    - Requisits relatius a l'estructura organitzativa
    - Requisits relatius al personal i als equips
    - Requisits relatius al processos (procediment inspecció)
    - Requisits relatius al sistema de gestió intern

Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis (RIPCI) Aspectes destacats

➤ Protocol d'inspecció a fer servir pels OC. Possibilitats:

- Definit per la Generalitat de Catalunya
- Norma UNE del CTN 192
- *“Propi” de cada OC d’acord amb la seva acreditació d’ENAC*

Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis (RIPCI)

Aspectes destacats

➤ Defectologia

- **Defecte lleu.** El que no sigui qualificable com a greu o molt greu

- **Defecte greu.** El que no suposa un perill immediat per a la seguretat de les persones o les coses, però que pot ser-ho en el cas d'una fallada de la instal·lació o bé pot disminuir la capacitat d'utilització d'aquesta

- **Defecte molt greu.** El que constitueixi un risc imminent per a les persones o pugui ocasionar danys en la instal·lació.

Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis (RIPCI) Aspectes destacats

➤ Resultat de la inspecció

- **Favorable.** Cap defecte o defectes de tipus lleu

- **Condicionada.** Algun defecte de tipus greu i cap de molt greu. S'ha de procedir a la seva correcció en el termini màxim de sis mesos. Transcorregut aquest termini l'OC tornarà a fer visita d'inspecció per comprovar que els defectes han estat corregits.

- **Desfavorable.** Algun defecte molt greu. Ordre d'aturar la instal·lació.

Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis (RIPCI) Aspectes destacats

➤ Consideracions

L'organisme de control que inicia una actuació inspectora l'ha de prestar fins que l'acaba.

L'empresa mantenidora ha de donar suport a l'OC durant la inspecció periòdica

LLEI 9/2014, del 31 de juliol, de la seguretat industrial dels establiments, les instal·lacions i els productes

Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis (RIPCI)

Aspectes destacats

9. Transitorietats des de l'entrada en vigor del RIPCI

- Productes de marca de conformitat a norma i productes amb avaluació tècnica favorable) s'han d'adaptar al nou RIPCI en el termini de **2 anys**
- Instal·lacions **existents** només han de complir **manteniment i inspecció periòdica**. Les operacions de manteniment han de començar en el termini **d'1 any**
- **Empreses instal·ladores i mantenidores existents** s'ha d'adaptar als requisits en el termini **d'1 any**
- **Primera inspecció periòdica** de les instal·lacions existents:
Als 10 anys de la posada en servei, o si tenen 10 o més anys d'antiguitat, en els terminis màxims següents:
  - Antiguitat ≥ 20 anys: **1 any**
  - Antiguitat ≥ 15 anys i < 20 anys: **2 anys**
  - Antiguitat ≥ 10 anys i < 15 anys: **3 anys**

En preparació, Instrucció de la DGEMSI sobre primera inspecció i inscripció de les instal·lacions existents

Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis (RIPCI) Aspectes destacats

➤ Instrucció de la DGEMSI sobre primera inspecció i inscripció de les instal·lacions existents :

- L'OC ha de comprovar que el titular disposa de “**documentació justificativa**” de la data en que es va posar en servei la instal·lació
- El titular ha de disposar d'una **memòria tècnica** que permeti realitzar la inspecció
- Es realitza la inspecció, i amb el **resultat de la inspecció Favorable**, el titular ha de procedir a **inscriure la instal·lació al RITSIC**

Generalitat de Catalunya

Gràcies per la seva atenció!

Florenci Hernández Cardona
bustia-ssi.emo@gencat.cat

Diputació
Barcelona

#DibaOberta

Actualització normativa en matèria d'activitats